

ELŐFIZETÉS

HELYTART:

Egy évre 24 koron.
Egy hónap 2 koron.

VÉDELME:

Egy évre 20 koron.
Egy hónap 2 k. 20 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petty sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi 64 eszaki utcán
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, november 27

A Rigómező teljesen birtokunkban van.

(Huszonöt millió kárt okozott Görzben az olaszok bombázása.)

Budapest, november 26. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A görzi arcvonalon a helyzet változatlan. A heves harcok tovább folynak. Az ellenségnek az Oslavia-szakasz ellen intézett ismételt támadásai meghiúsultak. A Monte san Michele északi lejtőjén a harc éjjel még folytatásban volt. Egy, e hegycsúcs ellen intézett támadást tüzünk folytatta el. A San Martino-szakasz ellen intézett előretöréseket visszavertük. Minél világosabban kénytelenek az olaszok belátni, hogy legújabb támadásuk is teljesen hasztalan, annál sürűbben esnek nehéz bombák és gyújtó gránátok Görz városra, amelyet most már tervszerűen lönek rommá. A leégett és szétrombolt házak és templomok száma napról-napra növekedik. Eddig épületekben huszonöt millió korona értékűt képviselő kár esett, a magántulajdont, műremekeket, gyűjteményeket sújtó kárt még felbecsülni sem lehet.

Délkeleti hadszíntér:

A Drina felső folyásánál küzdő os. és kir. csapatok az ellenséget a Colesen és a Mozara-nyergen túl szorították vissza és elfoglalták Cainicát. Zászlóaljaink a montenegróiakat a Giljeva planinán (Sjenicától délnyugatra) visszavetették. Hadoszlopaink Novibazartól délre a Mokra planina hegységen nyomulnak felfelé. Mitrovicától délnyugatra elűztünk egy szerb utóvédet. A Rigómező teljesen a szövetségesek birtokában van. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Mackensen visszaverte az utolsó szerb utóvédeket.

Berlin, november 26. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonal számos helyén tüzérségi harc. Egyéb ujság nincs.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege.

Az oroszoknak ama kísérletei, hogy a Missen Pulpánál átkeljenek, meghiúsultak. Az ellenségnek Bersemündenél és Dünaburg északi arcvonalán ellenünk intézett támadásait visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy és Linsingen tábornok hadseregei:

Említésre méltó esemény nem történt.

Balkán hadszíntér:

Sjenicától és Mitrovicától délkeletre az ellenség utóvédjét amelyek e helyen Mackensen tábornagy hadserege előtt még tartották magukat, visszavetették. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor

Páris. A Petit Parisienne athéni levelezője beszélgetést folytatott Szkuludisz görög miniszterelnökkel, aki egyebek között a következőket jelentette ki:

— A görög kormány mindent meg fog tenni, hogy eloszlassa a félreértéseket, amelyek a szövetségesek és Görögország között állottak elő. A leghőbb vágyunk, hogy a baráti bizalmas viszonyt fenntartsuk, a melyre a múlt emlékezete és a jelen érdekek gondja készíttet. Görögország semleges s semleges is fog maradni bármilyen történet is. Ezután is visszafogunk utasítani minden arra irányuló javaslatot, hogy vegyünk részt a háboruban, bármely oldalról is jöjjön az. Ez az egyedüli politika, a mely a nép óhajainak megfelelő. Békére vágyunk és barátságos jóakaratu magatartásunk a szövetségesekkel szemben csapatok partraszállása után abban nyilvánult meg, hogy biztosítottuk a szabad átvonulásukat országunk területén. Ez már maga eltérés a szigorú semlegességtől. Azt állították, hogy azok a stratégiai pontok, amelyeket csapataink a határon a partraszállt hadsereg közelében elfoglalnak, valóságos veszedelmet jelentenek az utóbbira nézve. Erre megjegyzem, hogy a szaloniki-i kikötőben álló angol és francia cirkálóak ágyúikkal sokkal nagyobb mértékben tenyegetik csapatainkat, mint a mi tábori ágyúink a szövetséges csapatokat. Azonban szemet hunyok mindezen körülmények felett.

Kopenhága. Párisi jelentés szerint Joffre lesz az elnöke a közös haditanácsnak és visszalép a főhadvezéri állásától. Utódjául Foch tábornokot említik.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelenti Konstantinápolyból: A szaloniki hírek az entente csapatokra nézve igen pesszimiztikusak. Krivoiaknál a franciák huszezer halottat vezettek. A hadvezetőség szerdán a csapatok visszavonulását rendelte el. Az élvonulás előtt a franciák mindent elpusztítottak, amit nem tudtak elvinni. Az összes raktárakat és vasutakat legerőltették.

Genf. Nikita király Skutariba költözik. A családja továbbra is Cettinjében marad.

London. A Daily Express jelenti az olasz határról: Az olaszok mindent követnek.

hogy Görz előtt tüzéségüket megerősítsék. Ugy hirdik, hogy Cadorna a hónap végéig Görzöt minden áron el akarja foglalni. Százhusz uinagy nehéz ágyu érkezett Görz elé.

Vadhus és tej.

(A közéletmezési bizottság ülése. — Hogyan gondoskodik Arad élélmézéséről.)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 26.

A város közéletmezési bizottsága ma délután Lőcs Rezső helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen Lőcs Rezső mindenekelőtt bejelentette, hogy a kereskedelmi kamara a polgármesternek hozzá intézett felhívására a közéletmezési bizottságba kiküldte Hles Árint, Leopold Zsigmondot, Weisz Dávidot és Erdős Pál kamarai tagokat. A bizottság új tagjait az elnök melegen üdvözölte, majd bejelentette, hogy az ülésen megjelent Hecht Arnold dr. t. b. főorvos is, aki egy fontos kérdéssel akarja tájékoztatni a bizottság tagjait.

Növényi tej, vagy tejitalvány?

Hecht Arnold dr. felhívta a megjelent bizottsági tagok figyelmét arra, hogy mintán tudott dolog, hogy Arad már is nagy tejhiányban szenved, jó lenne, ha már most gondoskodna a város a tej megfelelő pótlásáról, mert valószínűnek látezik, hogy a tej-inség mind nagyobb lesz és bizonyos az is, hogy a baj csak évek múlva fog megszűnni, mikor a tehén-állomány a háboru után valami módon rekonstruálódik. Bár a közönség eddig idegenkedett a különféle élélmiszereket pótló készítményektől mégis fel kell, hogy hívja a bizottság figyelmét a kolozsvári Rigler tanár tejpótló készítményére. Hecht dr. a készítményről magától Rigler tanártól kapott részletes tájékoztatást és ezek szerint a tej-pótló teljesen olyan, mint a rendes tej, úgy, hogy fogyasztásánál szinte kihatetlenül nem lehet felismerni a valódi tej és a készítmény között a különbséget. A készítményt különben fel lehet használni vaj és túró készítésére is. A tej-pótlókat — amely növényi tej — nagyobb mennyiségben eddig Magyarországon nem állították elő. A szabadalom Amerikába meg van reá. A tejpótlók előállításához a gépek beszerzése a városnak gondot okozhat, mert nagyobb összeg befektetésére volna szükség. De ha mégis létesülhetne egy kisebb szabvány gyár, úgy a készítménynek literjét a számítások szerint 35 fillérért lehetne adni.

A bizottság tagjai közül többen szólak hozzá a kérdéshez a végül úgy határoztak, hogy pártolólág terjesztik át a tanáchoz Hecht dr.-nak azt az indítványát, hogy küldjön ki a tanács egy kisebb bizottságot Rigler tanárhoz, a növényi tej előállítását tanulmányozni és megbeszélni.

A tej-inség tárgyalásának folyamán Lőcs Rezső tanácsnok bejelentette a bizottságnak, hogy a város folytatja a tárgyalásokat az Aradi tejcsarnokkal, a tejszerződés és az egész üzem átvételét illetőleg. Az ülésen felmerült az a terv is, hogy ha a tejhiányon más képen nem lehet segíteni; el fogják rendelni a főváros mintájára a tejitalvány rendszert és ebben az esetben a kávéházak csak délelőtt tíz óráig szolgálhatják ki vendégeiket tejjel, vagy tejes kávéval.

A főzliszt ára.

A főzliszt árát 59 fillérről 51 fillérré szálította le a kormány. A városnak tudvalevőleg van még ebből a lisztből is, melyet 59 fillérért vásárolt. Ezért a bizottság indítványozni fogja a tanácsnak, hogy tegyen sürgős felterjesztést a miniszterhez, melyben kéri meg, hogy a rendelkezést függesse fel arra az időre, míg a város az ötvenkilenc fillérért vásárolt főzlisztet el nem adja.

Nem esznek sertéshust Aradon.

Rosenthal Zsigmond cég ajánlatot tett a városnak 46 filléres babra, de miután a város azzal el van látva, nem reflektál rá.

Sorra került ezután annak a memorandumnak a tárgyalása, melyet a kereskedelmi kamara dolgozott ki és amelyet a polgármester azzal adott ki a bizottságnak, hogy a memorandumban levő kérdésekben a szükséges intézkedéseket tegye meg. A memorandum először is azt javasolja, hogy vásároljon a város Nagyszébenben és Brassóban sertés húst, a hol több cég igen olcsó árban tett erre ajánlatot.

Zabor Andor kéri, hogy a sertés vásárlást mellőze a város. A városi mészárszékben a múlt héten öt darab sertést vágattak. A sertések husa még ma sem fogyott el egészen. A városban, mint az utóbbi időben tapasztalható, a hus fogyasztás a minimálisra redukálódott. S különben is alapos remény van arra, hogy a kormány hamarosan maximálni fogja a sertés hus árát is.

A memorandumban szó van a város közönségének baromfi-val való ellátásáról is. Lőcs Rezső helyettes polgármester bejelentette, hogy egy baromfi-központ létesítésének eszméje merült fel. A város egy baromfi gyűjtő telepet állítana fel, ahol a környéken összevásárolt szárnyasokat a közönség rendelkezésére bocsátanák. A telep vezetésére Bartos aradi baromfi nagykereskedő vállalkozott. A bizottság ebben a kérdésben azt indítványozta a tanácsnak, hogy bizza meg Bartost, a baromfi központ létesítésével, de csak egy hónapi próba időre, miután annak tenniarlása egyelőre nem látszik lehetségesnek.

Bejelentette ezután Lőcs Rezső, hogy a város arra kérte az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a levágott állatok után járó fogyasztási díjat engedje el. A pénzügyigazgatóság most arról értesíti a várost, hogy ennek a költsélemnek nem tehet eleget.

Öt ezer nyul.

Már beszámoltunk arról, hogy a város tárgyalásba bocsájtkozott a mezőhegyesi ménesbirtok jószágigazgatóságával a ménes birtok egész vadállományának megvásárlása ügyében. A nyulra vonatkozólag a város meg is egyezett a ménesbirtok vezetőségével, mely 5 korona 25 fillérért hajlandó volt a nyul darabját adni. Így körülbelül ötezer darab nyulat fog kapni a város, melynek kilóját 1 kor. 50 fill. árulja. Az első szállítmányt mára a jövő hét kedjén meg is kapja a város. Ennek a szállítmánynak a felét Erdős Pál nagykereskedő veszi át a várostól. A fácánra és fogolyra szintén alkudott a város, de a ménesbirtok jószágigazgatósága ma erről értesítette Lőcs tanácsnokot, hogy egy bécsi cég nagyobb árat ígért, mint a város, de ha ezt az árat a város megadja, akkor inkább a városnak adja át. Ezzel a feltétellel a fácánkakast 3 80, a jércét 3 és a foglyot 1.50 koronáért kapná a város. A bizottság elhatározta, hogy elfogadja ezt a feltételt is, amiről Lőcs Rezső nyomban telefonon értesítette a jószágigazgatót.

Elhatározta a bizottság, hogy a város élélmiszere üzletei részére egy vagon cukrot rendel, miután az ismét fogytán van.

Ezután még felolvasta a polgármester-helyettes a lakosság élélmiszere ellátásáról szóló kormányrendeletet, melyet lapunk mai számában ismertettünk. A bizottság erre vonatkozólag javasolta a tanácsnak, hogy jelölje meg, mik azok az intézkedések, melyeket a rendelet végrehajtása érdekében szükségesnek lát és kéri fel a kereskedelmi kamarát és a rendőrfőkapitányt is ez irányban való véleményük kifejtésére. Ezzel a bizottság ülése véget ért.

Azsiai hadjáratot tervez Anglia.

(Szuez védelme. — A libanoni akció.)

Zürichi tudósítás.

Bern, november 26.

Alexandriából jelentik a Corriere della Sera-nak, hogy az angolok azsiail hadjáratot készítenek elő, hogy ezzel előzzék meg a német-török előrenyomulást. Mindenekelőtt el akarják pusztítani azokat a munkálatokat, melyeket a Szuez-osztorna ellen küldött török expedíciós sereg végzett.

A druzok az entente szolgálatában.

Lugano, november 26. A Szecolonak jelentik Rómából: Itt egy olyan áramlat vehető észre, amely szeretné, ha az operációs területet a Balkánról Assiába helyeznék át. Ezt az áramlatot legfőképpen Dzsemal basának Libanonban való akciója támogatja. Ez az új török vezér, aki annak idején kegyvesztett lett és akit a távoli libanoni vidékre helyeztek át, úgy látezik fölfogvvezerte a druzokat és a maga szakállára operált.

Valószínű, hogy a druzokot kivül csatlakozni fognak hozzá a vidék keresztény elemei is és azért Olaszországban azt hiszik, hogy a török birodalomnak ez a távoli része erősen fenyegetve van. Ha a szövetségesek részt vennének Dzsemal basa akciójában, akkor olyan területen dolgozhatnának, ahova Németország nem küldhetne csapatokat, viszont azonban ennek az akciónak meg lenne az a hátránya, hogy Szerbiát cserben kellene hagyni.

Az indiai felkelés.

Kopenhága, november 26. A „Politiken”-nek Londonon át táviratossák Washingtonból: Indiában a forradalmi hangulat napról-napra fokozódik. Amerikában az a hír terjedt el, hogy Kitchener indiai látogatása is ezzel van kapcsolatban. Kitchener missziója, hogy a fejlődésben levő lázadást elnyomja. Amerikában nagy feltűnést keltett Bryannak az angolok indiai kormányzása ellen írt és nagy mértékben elterjedt vádirata.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámjai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjeli használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

Szerbia agóniája.

(Nis Bulgária második fővárosa. — A szövetséges csapatok együttműködése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 26

Merio Poesarge, a Vossische Zeitung haditudósítója Szerbia agóniája cím alatt írja Nisből:

— Három napi ut van mögöttem, három napig verkedtem a sárral, felhőszakadással és hóviharral, hogy Nisbe juthassak, három napig, habár a bolgár katonai és polgári hatóságok mindent megtettek, hogy utamat megkönnyítsék, ha bár én Csaprasikow urral, Bulgária volt szerb követével együtt utaztam, aki mindent megtett, hogy az utat megnyorsítsa. A vasut Szófiából Pirotig megy. Ott kocsit, vagy lovat kell szereznem, mert auto nem megy át ezen az úton.

Popovics szerb slattvaló hársában fogadott engem Bojadjew tábornok, abban a hársban, ahol a Belgrádból való nagy átkötőzködés után Péter király lakott. A ház, ahol most a bolgár veszélyes tábornok térépek és táviratok felett dolgozik, egyemeletes kis villa kis kerttel a mindennapos ornamentikával. Bent a hársban még minden úgy áll, mint azt királyi lakóia ott hagyta. Mindössze három szoba, a butorok tömeggyártmányok, olajképek, amelyekről nem tudni, valódiak-e a olajnyomatok. Itt lakott Péter király, a ház ablakához szállott fel a lelkesedés mámor, amikor az osztrák-magyar hadseregnek el kellett hagynia Szerbiát a amikor a szerencsétlen 50 000 fogoly végigvonult az utcákon, a hársból menekült éjnek idején Péter király, amikor északról és északnyugatról mindinkább közeledett ja város-hoz a bolgár ágyúcső.

Bojadjew tábornok ötven év körüli, haja gondosan fésülve, bajusza és kecskessakálla fekete. Aros keskeny, barna, homloka magas. Némileg Greco arcképeire emlékeztet. A tábornok, mint annyi más bolgár tiszt, a turini hadiskolát végezte a franciul felsőolaszországi akcentussal beszél. Kesét nyújtva közeledik felém a azonnal szívélyesen kérde:

— Miért nem jött már előbb?

— Hát már minden el van intézve? — viszonszom én a kérdést. Mi négyen haditudósítók, két birodalmi német és két magyar, vagyunk az elsők, akik olvasóinknak excellenciáról írhatunk a így minden szó értékes nekünk, amit hallunk.

— Örülök, válaszolt a tábornok — hogy végül még is megérkeztek.

— A szerb hadseregből — mondja Bojadjew — nem sok maradt meg a ami megmaradt, nem igen menekülhet. Rémület a térékpre: Szerbia számára — mondja — csak a Montenegro felé vezető út marad szabadon. A németek, osztrákok, magyarok a mi majdnem teljesen körükerítettük őket a operációink akadály nélkül folynak le.

— Excellenciád véleménye szerint meg van még a szerbek számára a lehetőség, hogy a legutolsó egáruon kiussanak?

— Ha a szerb hadseregről beszél — mondja a tábornok, miközben összehajtogatja a elteszi a térékpet — akkor már most meg lehet állapítani, hogy a szerb hadsereg, mint ilyen már is megszűnt exisztálni. Százötven ágyújukat már elvették. Sokat menekülés közben elástak. Katonáik eldobálják tegyvereiket, szétszóródnak a hegyek között, visszatérnek falvaikba, ahol mi elfogjuk őket.

— Szóval a teljes feloszlás?

— A szerb hadseregnek a sorsa olyan, mint a hó az első tavaszi napon. A feloszlás már megkezdődött, a rapidan emelkedik. Egész O-Szerbia ma már kezünkben van, a a szerb katonák csak addig harcoltak, amíg földüket védtek. Idegen földért — mert így nevezik Makedóniát — nem akarják magukat feláldozni. Mindennap egy csomó szerb katona jelentkezik nálunk, akik a hegyekbe menekültek volt. A legutolsó hírek szerint már egész századok megadják magukat. A tavaszi napsütés nem sokára teljesen befejezi munkáját. A hadseregnek az a része, amely átmenekülhet Montenegróba, a világ legkülönösebb serege lesz: egy sereg tábornokokból és tisztből, legénység nélkül.

— Es aztán excellenciás úram?

Bojadjew tábornok kihuzza magát a asztán nevetve mondja:

— Ha véget érnek ezek a harcok, akkor egyesült erővel Makedóniába megyünk a végünk a kafferekkal és szövetségeseikkel.

— Kemény munka volt eleinte — folytatta a tábornok — de érdemes volt dolgozni. Csapataim már kétszer állították helyre az összekötést a szövetségeseikkel. Őn, ez nagyon érdekes volt. Parancsban például németek, osztrákok, magyarok és bolgárok voltak összekeverve. Hogy hogy értették meg magukat egymással, még ma sem tudom, de végül mégis megértették. Most már kés a kézben masirozunk a es egy olyan hárs, amelyet nem lehet szétszakítani.

Kint Nis utcáin a szerb foglyok hosszú menete vonult. Elégedetlen, maggyötört arok. A bolgár zászlót látják a középületeken, a magánosok hársin a fehér zászlót. A hegyek közt hull a hó. Én Bojadjew tábornok jóslatára gondolok, a mélyen lélegzek második fővárosában — Bulgáriának.

Oroszország új offenzívára készül.

(Havonként 161 millióval növekedik a hadsereg. — Minden kész a tél háborúra.)

Választott tudósítónak.

Berlin—London, november 26.

A Times katonai szakértője, Repington ezredes újabb orosz offenzíva előkészítéséről számol be. Azt írja, hogy Oroszországban éjjel-nappal municiógyártáson dolgoznak és ha már elegendő munició lesz kész, akkor az orosz fővezérlet sok millió új katonát állít ki és a háborút fokozott erővel folytatja. Nincs tehát kétség abban — írja Repington ezredes — hogy ki győz ebben a háborúban.

Havonta felmért új katona.

Bern. A „Journal des Debats“ pétervári táviratot közöl, mely szerint az orosz hadsereg hónaponta ötszáz ezer emberrel növekszik. Csodálatos, hogy ilyen óriási fellendülés dacára, ennek a hatalmas hadseregnek sehova sem jut embere, a hol segítséget várnak tőle és saját frontjain sem bír megállni.

Készen állnak a második téli háborúra.

Konstantinápoly, november 26. A Ruszkoje Szlovo hosszabb cikkben foglalkozik azokkal az előkészületekkel, amelyeket a németek az új téli hadjáratra tettek a amelyek számivá teszik az oroszoknak minden reményét, amit a hideghez, mint új szövetségeshez fűttek. A német katonák bőven el vannak látva gyanúhalmival a meleg alsóruhával, úgy, hogy a hideg nekik nem árthat. El vannak látva kellő mennyiségű hálószakkal is a így az egész telet is eltölthetik anélkül, hogy fedél alatt legyenek. A lövészárkok szalmával vannak kirakva a szállítható melegedő kamrákkal vannak berendezve. Gondoskodnak hőezini köpönyegekről is, úgy, hogy a katonákat a hóban nem lehet felismerni. Azt mondják, hogy Vilmos császár és Hindenburg kijelentették, hogy egyetlen német katonának sem szabad az orosz hidegben szenvedni. Az orosz tél tehát, ugye szólnán német parancsra, felfüggesztetett. A német katonákról ezek szerint a lezaprólékosabb részletekig terjedő alaposággal gondoskodtak.

Oroszország keleti háborúja.

Bern, november 26. A Messagero írja, hogy a balkáni dráma nem lehet döntő befolyással a háború kimenetelére és így nem helyes, hogy a szövetségesek még jobban szétforécsolják erőiket, mert ezzel csak Németország érdekeit szoleálják. Inkább a főbb háborús színtereken kellene nagyobb összpontosításokat eszközölni. Oroszország nem fog távol maradni a háború keleti színteréről, de akcióit határszáli háborúja tekintetbe vételével fogja fölvenni.

Belső forrongás a birodalomban.

Stockholm, november 26. Egy utas, aki most tért vissza Moszkvából és aki éveken át élt Oroszországban, azt beszélt, hogy ott az orosz társadalom bünei és kiesapongási fokozottan jelentkeznek. Az előkelő vendéglőkben hallatlan luxus van, a szegényebb néposztályok ellenben nyomorognak és valóságos harcokat vívnak a legszerényebb élelmiszerekért. A vidéken a hangulat rendkívül nyomott és a parasztok azt hiszik, hogy minden elveszett. Természetesen, még mindig sokan állítják magukat aszal, hogy a németek betörése nem jelentős és a kormány védelmi harcra eredményes lesz. A kormánynak egy forradalmi mozgalom nem is volna keletlen, mert így a háború szerencsétlen végéért elháríthatná magától a felelősséget. Valószínű azonban, hogy a mentőövet nem nyújtják oda a kormányok, hanem későbbre tartogatják a lezámolást.

Rasputin szerzetesben hárs a cár.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Stockholmból: Oroszország bel- és külpolitikáját Rasputin szerzetes vezeti. Erre vezetendő vissza az, hogy Nikolajevicsnek távoznia kellett Európából. Rasputin néhány héttel ezelőtt részeg állapotban tiszteletellenesen nyilatkozott több magasrangú udvari hölgyről. A csendőrség tönöke és Orlof herceg, a cár vezéradjudánsa a cártól ezért Rasputin eltávolítását kérték. A cár azonban mindkét feljelentőt elmozdította szolgálatától. Rasputin nemrég meglátogatta a frontot és tábori istentiszteletet tartott. Az istentisztelet a cárt nagyon meghatotta. A cár meg van győződve, hogy Rasputin csodás befolyással lesz a háború győzelmes befejezésére.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: „Legénybucsu”.

* A Kölcsey Egyesület harmadik zsúrija. Vasárnap, november 28-án újból megnyílik a kulturpalota nagyterme az érdeklődő közönség előtt. A Kölcsey-Egyesület folytatja irodalmi előadásai sorozatát. Az évről-évre fokozódó érdeklődés arra buzdítja az egyesület vezetőségét, hogy mindig újabb vendégekkel, vonzó előadásokkal lépje meg tagjait. A megnyitó kettős zsúr érdekessége csak felfokozta a közönség várakozását az idei Kölcsey-zsúrok folytatása iránt és ezt a várakozást a vasárnapi program teljes mértékben kielégíti. Először Kaletsky Vilma aradi zongoratanárnő lép a pódiumra. A városi zeneiskola tanárnője, aki nem csak oktató mestere, hanem mélyérzésű művésznője is a zongoraiátéknak, ezúttal Chován Hanoulaképeit adja elő. Kaletsky Vilmaát ugyancsak női előadó követi: a Kölcsey Egyesület a legismertebb nevű magyar írónőt: Lux Terkát nyerte meg előadás megtartására. Az írónő, aki hangulatos és a női lelket megvilágító novelláival éppoly megnyerte olvasóközönségét, mint komoly és elmélyedő aktuális cikkeivel, olyan témáról szól a Kölcsey Egyesület közönségéhez, amely nemcsak érdekes, hanem aktuális is. Mi lesz a háboru után a nőkel, milyen feladatok várnak a nagy harc elültén az asszonyra, minő hivatás elé néz a közeli jövőben a leány: ezek a kérdések azok, amelyekről Lux Terka az aradi közönségnek beszél. Az előadás pontosan délután öt órakor kezdődik és azt egy koronás, a kulturpalota főbejárataánál levő pénztárnál az előadás kezdete előtt váltható jegyekkel azok is meghallgathatják, akik nem tagjai a Kölcsey Egyesületnek. Az egyesület tagjait a zsúrjegy jogosítja belépésre.

* A színház hírei. A korzó szépe délután. Vasárnap délután fél négy órakor mérsékelt helyárrakkal a Vigaszínház kitűnő operettje. A korzó szépe kerül színre, a főszerepekben Horváth Misi, Járai B., Ligeti M., Győző, Járai S. Barics, Benkőné és Polgár. Vasárnap este 7^{1/2} órakor új szereposztással a Legénybucsu pompás operett kerül színre, ez alkalommal Stella-Horváth Misi, Stefi — Járai B., Ottinhausen — Barics, Muki — Járai S. lesz, a többi szereplők maradnak változatlanul. A Legénybucsu operettnek ez a kettős szereposztása minden esetre érdekli a közönséget és fokozza a kitűnő operett ensemble ambícióját. — Előkészületen „Évire” legújabb vigiáték és felújításra vár egy pár kedves nagyszabású operett, Buksi, Artalan Zeuzsi, Herceg kisasszony stb.

* Az Apolló irodalmi estje. (Arany János balladájának film-premierje.) A magyar költészet, a kristálytisza klasszikus irodalom babérkoszorús fejedelmének őseréjét, halhatatlan szentjét és fantáziájának egyik legbrilliansabb alkotását vássoutra vitte a mezitechnika. A magyar vers, a drámai ballada legnagyobb mesterének: Arany Jánosnak sekszipiri erejű költeményét, a „Tetemrehívást” rögzítette meg a film elévülhetetlen lapjára a Próa-filmgyár. Az Apolló-színházat nagy elismerés illeti, hogy a közönségnek e kiváló és nemes irodalmi élvezetben része legyen. A nézőteret teljesen megtöltötte a közönség a feszült figyelmével kísérte, amint a magyar ballada drámai meséje leperog a filmen, csodálta a korhű, gazdag, stílusos kiállítását, amely annak hangulatát varázsolta élénk. A legkiválóbb magyar színészek tudásuknak legjavát adják a képen. Berky Lily Kund Abigél szerepében brillirozik. A drámai jelenetekben megrázó a játéka. A csodálatos irodalmi képet még szombaton vetíti az Apolló-színház.

* Az Erzsébet-mozgósínház legközelebbi szenzációja a *Néptelkező* aktuális háborus sláger *Pintér Imre* és *Parlagi Kornéliával*. Honnan merítse az író ihletét, ha nem a végnélküli m-zókról, amelyeken learatva iekszik a dus és szent emberi termés? Pintér Imre darabja, amely most kerül az olvasó elé, e viharos időkből való szintén. Kis epizód csak, nem nagy problémákat feldolgozó, de amint egy vízszőpben az egész mérhetetlen tenzer életé, ugy ebben is benne van az egész háborus ország tükröképe. 4641

Mihailovics tábornok Szerbia megrontóiról.

(A radikálisok és a fekete kéz. — Putnik vajda a tehetetlen fővezér.)

És Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 26.

Biró Lajos a Pester Lloyd haditudósítója írja Szerbiából:

— Mihailovics György tábornokot a szerb kormány pár év előtt nyugalmába küldte. A feketezakállu, kopaszodó, egyszerű polgári ruhát viselő tábornok nyugalmában történetét így meséli el:

— Az első balkáni háboruban az első korosztályú Sumadja-divíziót vezettem. Prisztina, Gilan, Urošah és Prizren körül harcolt a divízió 1912. november 1-ig, amikor azt a parancsot kaptam, hogy vonuljak be Albániába. Miután az orosz apáttól megtudtam, hogy a monarchia már új garantiát adott Albánia függetlenségét és az egész albán expedíciót feloldogatos nagy vérontással járónak láttam, ellenjavaslatot tettem a parancsra. Amikor a parancsot megváltották, mégis befordultam egyes csapatokat Durazszo felé, mialatt a Drina-divízió második korosztályának csapatai az Eesad bacia kezében levő Skutari felé vonultak. Csapatunk azonban súlyos veszteségeket szenvedtek és vissza kellett térniök. A következő napok tehát az én álláspontomat igazolták. Azonban a radikálisok és a Fekete kéz szövetségbe tartozó tisztek ellenségeim voltak és Katslerovics szociálista képviselő később a sajtóban a radikális-kormány felbujtására azzal vádolt, hogy Albániából butordarabokat szállítottam haza. Pedig az egész albán expedíció alatt nem is voltam bebutorozott háborúban egyetlen éjszaka sem. Pert indítottam Katslerovics ellen, de a skuptina Protios belügyminiszter felelőtlensége után nem adta ki a képviselőt. Elkészítettem, hogy nem tudtam elégtételt kapni és elkészítésemben súlyos szemrehányásokat tettem nyilvánosan a hadügyminiszternek. Erre nyugalmába küldtek.

Ertheő tehát, hogy a tábornok el van keseredve még ma is és a keserűség kemény szavakat ad az ajkára.

— Amit Pasiós tett — mondta egyebek közt — az valósággal örültség. Azonban étehető, hogy erre a sorsra kellett jutnunk. A radikálisok és a fekete kéz emberei törvényen felül álltak. Kívánságaiknak semmi és senki nem szabott határt. Putnikot régen el kellett volna távolítani helyéről. A radikálisok sem tartják a vajdát nagy hadvezérnek, azonban biznak a szerencsésében. Ismerk önök Putnik multját? Nyugalmas volt ezredes volt és az Odjek hasábjain cikkei jelentek meg. A radikális párt ezért havi 150 dinár szubvenciót adott neki. Ezt a támogatást a gyermekei nevelési költségeire kapta. De mi teljes joggal mondhattuk neki: „Apád egyszerű tanító volt a Bánátságban, majd Kragujeváoban és mégis tisztet tudott nevelni belőled, neked is járhatna a magadéból a gyermekeid nevelésére.” Csakhogy

ezzel Putnik nem sokat törődött, neki mindig csak a zsebére volt gondja. Amikor már közvetlenül fenyegetett a veszedelem, legutóbb tennivalója az volt, hogy a skuptinával negyed millió dinár jutalmat savastatott meg magának. Ezenkívül pedig csak tisztek nyugalmába kergetésével foglalkozott. Évente 60—70 tiszte, fizasztendő alatt tehát hatszázal is többet küldött nyugdíjba. Tiszti létszámunkat pedig ugyanezen idő alatt — tekintet nélkül a hadsereg állandó növekedésére — összesen kétszázharvan új tiszttel növelte. Így a szó szoros értelmében mesterségesen gyengítette a szerb haderőt Putnik. Meg is öregedett, beteg is lett. Alig tud száz lépést egyfolytában tenni. Szemei is meggyöngyöltek. Régen nyugdíjban kellene lennie. Kumanovnál is csak másoktól tudta meg, hogy — győzött.

Azonban Putnik a fekete kéz főnöke és ez mindent megmagyaráz. A fekete kéz bandájához tartozik Stepanovics tábornok is. De Stepanovics legalbb fő katoná. Misios és Bojevics tábornokok is megállták katonai szempontból a helyüket. De Putnik vajda helyettese: Pavlovics ezredes! Az ezredesnek mutatják, hogy ők kettőn hogyan készítették elő ezt a háborút. Hol vannak erősségeink? Hol jól kiépített védelmi vonalaink? Tűskésdrót egész Szerbiában csak kereskedésben lehet találni. Putnik minden lösiőt gyűléseken töltötte, ahelyett, hogy a háborura készült volna.

— Természetes, hogy mindenképen nehéz dolga ezsvetve harcolni a monarchia, Németország és Bulgária ellen. Bona ezért békét kellett volna keresni. De a radikálisok és a fekete kéz háborura nem készülték elő. Hízen a háboru olyan készületlenül találta Szerbiát, hogy a befejezés idején Putnik Gleichenberében furdózott. A monarchia szabadon boosátotta és hazszengedte. Vailon miért? Mi liberálisok azt tartjuk: azért, mert tudta, hogy mennyit ér Putnik. Magdalenics nyugalmazott tábornok nyíltan meg is írta: „Azért boosátották szabadon Putnikot, mert ha fogságban tartják, a radikálisok utóbb azt emlegették volna, hogy könnyű volt lezögni Szerbiát Putnik nélkül. Bár az isten adta volna, hogy a monarchia fogságban tartja a generáliszimuszt! Am hasaküldték és nekünk meg kellett értnünk, hogy amikor Zimovynál megdördültek az ágyuk, nem csak készületlenül álltunk, hanem az egész offenzíva halálosan meglepett. Városunkban például 7—8000 utonc volt. Ezek kiképzületlenül, egyorruha nélkül bolyongtak. A tisztek egész jókedvűen sétálni jártak és nem törődtek emberekkel. Az utolsó napokban porra fejték vesztve igyekestek mindent jóvá tenni, de már későn. Ezt a háborút nálunk nem katonai kezok vezették, hanem a szövetség, az ágyuk és a szakerek elő fogott ökrök.

— Most a hegyek között van seregünk maradéka. Mit tehetnek ott? A köveket nem lehet megenni. A szerb népet vágóhídra vitték. Ne nevéssen ki: én mint hűséges szerb mondom önnek: ez egész társaság, mind, akik ezt a szerencsétlenséget reánk sodították, megérdemlik a kötelet. Ha azután valamennyit felkötötték, akasztófaik alatt öngyilkos lehetek.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvecebb és legalkalmasabb ajándék egy hezüről érkező hír-lap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden a. adó katona olvassa.

Megszöktetett milliomos leány

(A gyógyszerészjárulnok szerelme. — Szerelmi ügy a katonai bíróság előtt.)

— Távirati tudósítás. —

Temesvár, november 26.

A temesvári hadosztálybíróság egy leányszöktetési ügyet tárgyal, mely a polgári büntetőtörvénykönyv szerint nem is került volna bíróság elé. A katonai büntetőtörvénykönyv azonban erre vonatkozólag másként ítélkezik és így az alábbi történet hőszereplője, aki mint gyógyszerészjárulnok katonai szolgálatot teljesít, a vádlottak padjára került. Az ügy előzményei igen érdekesek. Az egész pedig nem más egy regényes szerelmi ügynél.

Kiss István nagyváradai gyógyszerész, aki mint gyógyszerészjárulnok a háboru elején Aradon, utóbb pedig Karánsebesen teljesített katonai szolgálatot, a múlt év december havában egy táncmulatságon megismerkedett a tizenhétéves Bős Aranka Magdolna Melánival. Bős Aranka leánya Bős Hedvig királyi tanácsosnak, a többszörös milliomosnak, akit az egész Délvidék ismer. Bős Hedvig ma nyolcvanhat éves és husz év előtt nősült meg. Házasságából három gyermek származott: ifjabb Bős Hedvig, aki jelenleg huszáronkéntes és két leány: Bős Aranka és Bős Neda. Bős Aranka nagyon szép leány, karcsu, sudár, fekete haja s nem esoda, hogy a fiatal, huszonhét esztendőes gyógyszerész megszerette. A mulatságon a szülők is szívesen fogadták Kiss Istvánt s meghívták magukhoz a Karánsebes mellett fekvő ökörpusztai kastélyba. A fiatal ember mindennapos vendég lett a Bős-kastélyban és így történt, hogy az ifjú pár mindjobban megszerette egymást és hűséget fogadtak egymásnak.

Mikor azonban az anya észrevette, hogy a fiatalok házasságra gondolnak, egyszerre más lett a helyzet. Kiss Istvánt nem fogadták többé a kastélyban azzal a szívélyességgel, mint azelőtt. Az anya, született Schéner Magda, akit annak idején férje szerelemből a köztük fennálló társadalmi különbség dacára vett el, a házasságról mit sem akart tudni, mert azt nem tartotta méltónak gazdag és legelőkelőbb svájci internátusokban nevelkedett leányához. A családban, melynek ügyeit ugyyszólván önállóan maga az anya az intézi, heves jelenetek voltak napirenden. Az anya sehogysem volt megnyerhető leánya házasságának Kiss Istvánnal és ezért anya és leány között majdnem mindennaposak voltak a nézeteltérések.

Bős Arankát ezek a dolgok elkeserítették és végül is elhatározta, hogy elmegy a szülői házból s nem várja meg otthon, amíg vége lesz a háborusnak, amikor a házasság megkötését tervezték. Arra kérte vőlegényét, Kiss Istvánt, hogy vigye el őt Nagyváradra saját anyjához és hagyja ott a háboru végeig. Kiss ettől a tervtől el akarta téríteni a leányt, azonban az könyeivel és rábeszéléseivel mégis rávette, hogy kérését teljesítse. Mint a későbbi vizsgálat során vallotta, sem mint katona, sem mint gavallér és szerelmes, nem térhetett ki a kérés elől.

Julius huszonhat este tizenegy óra tájban az ökörpusztai kastély közepében kocsis állott meg. A kastélyban már nem volt senki ébren, csak Bős Aranka, aki a megállapodás szerint szerelmesére várakozott és tizenhat esztendőes buza, Neda, aki ismerte a fiatal pár titkát és segédkezett nekik. Neda maga helyezte el a kastélyt körülflógó részhez a létrát, melyen nővére a szabadba jutott. Kiss István

és menyasszonya testvéries bucsút vettek Bős Nedától és kocsiba felve Karánsebesre hajtatnak. Ott a vasúti állomáson hajnalban felszállottak a budapesti gyoravonatra s Temesváron, Szegeden és Aradon keresztül Nagyváradra utaztak, ahová délután négy órakor érkeztek meg. A nagyváradai állomáson ott várakozott rájuk Kiss István édesanyja és nagynője, aki egy nagyváradai táblabíró felesége. Mivel a fiatal ember anyjának lakása nem volt vendégek számára elkészítve, a fiatalok két külön szobában a Pannónia-szállodában szállottak meg.

A szülők leányuk távozását csak másnap reggel vették észre és azonnal behajtatnak Karánsebesre és az ottani rendőrségen tettek az esetről jelentést. A karánsebesi rendőrség kérésére aztán a nagyváradai rendőrség a szerelmes pár felkutatására Méhes detektívet bízta meg, aki csakhamar rájuk is akadt és őket minden tiltakozásuk dacára egymástól elválasztotta. A leányt a nagyváradai rendőrség a szülők megérkezéséig a Rimanóczy-szállodában helyezte el. Másnap délután megérkezett Nagyváradra Bős Hedvigné, aki látszólag megbocsátott a fiataloknak, úgy tett, mintha kibékült volna velük, csak azt kötötte ki, hogy a leány térjen vissza szülőihez és maradjon ott a háboru végéig, amikor a házasság megkötendő lesz. A fiatalok örvendtek ennek az engedékenységre és még aznap együtt elutaztak Bős Hedvignével Ökörpusztára.

Mikor azonban megérkeztek a kastélyba, akkor az anya már mit sem akart többé tudni izéreteiről. Kiss István akkor azt tartotta legmegfelelőbb megoldásnak, hogy karonragadta menyasszonyát és elhagyta a kastélyt. Mikor kocsijuk kigördült a kastély udvarából, ifjabb Bős Hedvig, aki a családi vivánál szintén jelen volt, utána lőtt a szerelmes párnak, szerencsére azonban a golyó célt tévesztett. Kiss István Karánsebesen szállodában helyezte el Bős Arankát és jogsegélyért azonnal Krassó-Szörényvármegye árvaszékehez fordult. Schopf Kálmán dr. árvaszéki elnök személyesen szállott ki az ügy megvizsgálására a helyszínére. Az árvaszék, miután Kiss István megbízhatóságát és vagyonos voltát igazolta, az apai ellenkezés dacára megadta a házassághoz beleegyezését. Diszpenzáció mellett a házasságkötés úgy a polgári, mint pedig az egyházi törvények szerint július huszonnyolcadikán végbement.

A regény ma is lenne fejezve, ha a katonai büntetőtörvénykönyv értelmében bele nem szökt volna a katonai ügyesség, mely Kiss István gyógyszerészjárulnok ellen leányszöktetés miatt, ifjabb Bős Hedvig ellen pedig emberölés kísérlete miatt vádat emelt. A letolytatott vizsgálat után a temesvári császári és kir. hadosztálybíróság tegnapi tüzte ki az ügy tárgyalását. A főtárgyaláson Deniflós Károly alezredes elnökölt, a tárgyalást pedig Popovics János dr. főhadnagy-hadbíró vezette. A vádat Csillag Róbert dr. főhadnagy-hadbíró, helyettes katonai ügyész képviselte, a védelmet pedig Hajdu Frigyes dr. katonai polgári védő látta el. A vádlottak közül csak Kiss István jelent meg, ifjabb Bős Hedvig jelenleg betegen Debrecenben fekszik. Ugyancsak elmaradtak a koronatanúk: Bős Hedvig, neje és leányuk, Bős Neda. A vádlottak indítványára

a hadbíró a tárgyalást elnapolta és a meg nem jelent tanúknak a tárgyalás költségeiben való elmarasztalása iránt a karánsebesi királyi járásbírósgot megkereste.

Meggyilkolt

udvari tanácsos.

(A przemysli tusz. — A kozákok rablótámadása.)

Távirati tudósítás.

Bécs, november 26.

Mindeddig csak annyit tudtunk, hogy Krolikovszki Hugót, a legfelsőbb ítélő- és szemlítőszék udvari tanácsosát, miatt csapataink eredményesen támadták Przemysli várát, az oroszok május 16-án Krube-Vialkiben elfogták. Az elfogatást ugyanazok az orosz tisztek végezték, akiknek lakást adott és akikkel szemben a legszivesebb bánásmódot tanusította. A falu, ahol a letartóztatás történt, Przemysl közelében van. Elfogatását arra alapították, hogy állítólag titkos telefont tart kémkedés céljából. A följelentést egy oroszofil paraszt tette ellene, akinek házában a 284-ik számú orosz rendőrosztály lakott. Egy ruthén parasztasszony, amikor a szerencsétlen udvari tanácsos feleségét elhurcolták a kozákok, így kiáltott fel: „Már régen így kellett volna cselekedni ezekkel az uraságokkal!”

Krolikovszki letartóztatása könnyelmű módon, minden alapos ok nélkül történt. Egy orosz tiszt, aki időközben a mi fogságunkba került, átvizsgálta az udvari tanácsos házat és sehol sem akadt a telefon nyomára, egyáltalában nem talált semmi gyanús dolgot. És mégis megtörtént, hogy Krolikovszkit, bár a házkutatást végző kapitány bocsánatot kért tőle a gyanúsításért, állítólagos lengyel érzelmei miatt a przemysli várparancsnok rendelkezésére, mint tust elhurcolták. Delvig tábornok przemysli parancsnok, rendszeresen elhurcoltatta a przemysli gazdag embereket, hogy rátehesse kezét a vagyonukra. Így például adjuvánusának, Popovnak társaságában teljesen kifosztotta Fränkel főhadnagy villáját, amely tele volt műtárgyakkal. Ezeket gondosan ládába csomagoltatta és katonai autómobilokra Lembergbe szállíttatta.

Krolikovszki udvari tanácsost katonai fedezettel a przemysli törvényszékre szállították. A przemysli Ringplatzen egy orosz tiszt, akinek fél karja föl volt kötve, gyalázó szavakkal illette, sőt meg is ütötte az udvari tanácsost. Birói vizsgálat nem is volt, hanem az összes Krube-Vialkiben, Pralkovecban és Przemyslben összeeszedett tuzokat gyalogosan Lembergbe kísérték.

Az udvari tanácsos hiát elválasztották apjától. Krolikovszkit egészen különválasztva a többiétől, a kozákok maguk előtt ülték. Hákt alatt kihallgatott tanúk vallomása szerint a követ, 65 éves embernek huszonöt kilométert kellett gyalogolnia, amikor azonban a lembergi országúton a 69.1-gyel jelzett kilométerközhöz érték, a kozákok a szerencsétlen aggastyánt meggyilkolták és teljesen kirabolták. Az öreg ur holttestét betakargatták, hogy elrejtésük. Halálát a fejére tett súlyos korbácsütések okozták, továbbá egy kozáktard szurása, amely a azive táján érte Krolikovszkit. A gyilkosság május 17-én hajnali négy órakor történt. Hónapokig tartó energikus nyomozás folyt ebben az ügyben, míg végre az összes tanúkihallgatásokkal tisztázták a bestiális gyilkosság dolgot. Krolikovszki özvegye még ma is az oroszok kezében van.

A szerb hadügyminiszter kapitulációt vár.

(Az angol-francia sereg reménytelen helyzete. — Mackensen megkerülésre készül.)

Távírátt tudósítás.

Budapest—Berlín—Szófia, nov. 26.

Lugano. A Corriere della Sera tudósítója jelenti Szalonikiból: A bolgár divízióknak az a fáradozása, hogy a francia vonalakat áttörje, még tart. Monasztir még szabad, de a bolgár gyűrű a város körül mindinkább szűkül. Szalonikiben szerb offenzíváról, amely a Kacsanik szoros felé irányulna, sokat beszélnek, mert ettől várják, hogy Úszkütbe bevonulhassanak és a franciákkal egyesüljenek. Viszont a Szalonikiben időző szerb hadügyminiszter Bojovios tábornok szomorú hangon kijelentette az olasz tudósító azon kérdésére, hogy lehetségesnek tartja-e a szerb hadsereg kapitulációját: Igen, lehetségesnek tartom.

Mackensen megkerülte az expedíciós hadsereget.

Krisztjánia, november 26. Párisból táviratozzák: A francia politikusok közt erősen elterjedt az a hír, hogy Mackensen nagy megkerülési művelettel igyekezni fog a francia expedíciós hadseregnek Szalonikivel való összeköttetését elvágni. Ez a körülmény feltétlenül Görögország területére fogja átvinni az ellenségeskedéseket és már e körülmény miatt sem szabad tovább tűrni a francia kormányt, hogy Görögország kifogásokkal és fölígéretekkel üsse el a döntés kérdését, hanem azonnal egyenes és határozott választ kell követelni.

Sarrail nem bízik a szerbek erejében.

Berlín, november 26. A Berliner Tageblatt jelenti Luganóból: A Stampa beszámolóját közöl Sarrail tábornokkal, aki kétségbeesetten emlékeztet meg a balkáni helyzetről. Egész hadserege nyolcvan ezer emberből áll, nyolcvan kilométeres fronton. Ha egy bolgár divízió Strumicánál az entente hadseregek vonala mögé kerül, elérheti a vasúti síneket, a szövetséges seregeket elvágná az utánpótlástól és a visszavonulástól. Ha a katasztrófa veszíték okozná az expedíciós csapatoknak és többé nem lehetne kiküszörölni sem. Az angol és francia front olyan, mint egy hatalmas virág, amelynek rendkívül vékony szára van. Ez a szár a szalonikii vasúti vonal, melyet a csapathány miatt, csak igen gyöngén védhetnek a franciák és angolok.

A szerbiai hadsereget Sarrail tábornok teljesen kimerültnek tartja, Görögország magartartását pedig, a diplomáciai kijelentések dacára, kétértelműnek látja. A görögök a szerbiai határon olyan határozottan foglalnak állást, hogy valószínűnek kell tartani, hogy minden Szerbiából visszavonuló csapatot elfognak és internálnak. Ez a lehetőség a legnagyobb gondokkal tölti el a szalonikii francia-angol főhadiszállást.

A rigómezői győzelem.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: Azokban a többnapos harcokban, amelyek a Rigómezői szorosban folytak, a szerb csapatok vívunk,

olyan sok foglyot ejtettünk, amely felülmúl minden eddigi sikert. Osztrák-magyar csapatok Mitrovicában tízezer, szövetségesünk pedig Prisztinában 6800 szerb katonát ejtettek foglyul. Egyéb hadizetkéményünk is igen jelentékeny volt. Kiderült, hogy az ellenség makacs ellenállása főképp arra vezethető vissza, hogy a Rigómezőről lehetőség szerint menne több hadianyagot menthessen meg. Mitrovicánál igen kitüntette magát a 31-es nagysebességi háziágyú egyik zászlóaljának parancsnoka azzal, hogy parancsot sem várva, előrenyomult és megakadályozta az ellenséget, hogy hadianyagát biztonságba helyezhessen. Ugyanez az esred az, amely már Orosz-Lengyelországban is óriási élelmiszerkészleteket zsákmányolt. A Rigómező két főhelyének elfoglalása után a szerbeket a Szvilnicán túra vetették. A szerbek most kísérletet tesznek, hogy a Prisztinától egy órányira levő vasúti állomást, valamint a Prisztinától nyugatra levő átjárókat és a Cicavica Planina hegyet tartsák. Ezzel a Prisztinába vivő utat akarják fedezni, azonban a német és bolgár csapatok máris megtámadták őket. Megállapítható, hogy az Iber mentén Mitrovica ellen előrenyomult osztrák-magyar csapatok erősebbek, mintsem hittük. Ezek a csapatok több hadoszlopban továbbnyomultak. Egyik hadoszlop a Cicavica Planinát tartó szerbek oldala ellen nyomult. Mitrovicából fontos közlekedési utak visznek a Metoja-földre a djakova-prizrendi síkságra. Észak-Albánia fővárosa Ipek, kocsin mindössze tízórát órányira van mitrovicai haderőnkől.

A bolgár hadsereg űzi Szerbiát.

Bern, november 26. A Journal des Debats írja a balkáni helyzetről: A visszavonult szerb hadsereg minduntalan leszállhat a szerb völgyekbe Montenegróból és Albániából, ha megérkezik a szövetséges segítség, hogy Vardarnál újra fölvegye az offenzívát. A német és bolgár győzelmekből kevés hasznuk lesz a középonti hatalmaknak, ha a meghódított Szerbiában folytonosan újabb támadásoktól kell tartaniok és bizonytalan időkig jelentékeny seregeket lekötöniök. Szerbia eloglalása csak akkor előnyös a középonti hatalmaknak, ha a meghódított ország őrzésére a bolgár hadsereg elegendő. Szerbiában az élelem hiánya és a rossz közlekedés olyan helyzetet teremt, hogy a Makedóniában való telelés főmérdek áldozatot követelne. Ezért is valószínű, hogy Németország mindent elkövet, hogy Görögországot és Romániát megnyerje.

Olasz expedíciót terveznek.

Bern, november 26. A „Daily News” Rómából azt jelenti, hogy Olaszország balkáni expedícióját a legnagyobb részletekig már kidolgozták. Ameglio tábornok, aki a tripoliszi expedíciót vezette, két héttel ezelőtt Rómába érkezett és az olasz vezérkarral szakadatlanul a balkáni expedíció tervezetének megállapításán dolgozik.

Dum-dum golyóval harcol az entente a Balkánon.

Szófia. A bolgár távirati iroda jelenti: A bolgár kormány a semleges államok kormányainál újból tiltakozott az ellen, hogy az angol és francia csapatok dum-dum golyókat használnak és hangsúlyozta, hogy kénytelen lesz megtorló intézkedésekhez folyamodni.

Görögország nem szeret le

(Az entente kívánságai. — Mit kapnak a görögök.)

Távírátt tudósítás.

Bern, november 26.

A Nea Imera, Gunarisz lapja azt írja, hogy a görög hadsereg mindaddig mozgósítva marad, míg a szerb-bolgár háború be nem fejeződik. A hadügyminiszter elrendelte, hogy mindazok a tiszték, akik most adminisztráció-szolgálatot végeznek, azonnal térjenek vissza ezredjeikhez. Uresen maradt helyeiket olyan tiszték fogják betölteni, akik a két előző balkáni háború alatt megsebesültek és nem alkalmasak katonai szolgálatra.

Anglia nem kért leszerelést.

London, november 26. A Reuter-ügynökség jelenti: A négyesszövetség követői Athénben nem kérték demobilizálást, hanem azt javasolták, hogy abban a zónában, amelyben a szövetségesek operálnak, görög csapatok ne legyenek.

Angol-francia egyenletlenkedés.

Genf, november 26. Páris vezető köreiből egyre általánosabb lesz az a meggyőződés, hogy Kitchener erőszakos hangja Görögország közvéleményét egészen elidegenítette a négyes ententétől. Sarrail és Mahon tábornok hadműveletet semmit sem használtak. Ellenben az egyenletlenség a francia és brit hadvezetőség között növekedett. A Babuna-pozíció elvesztése óta a francia és angol expedíciós csapatok komoly akciójának lehetősége egyre kisebb lesz. Megállapítható most már az is, hogy Sarrail ellentétben az angol kívánsággal, a görög hadseregnek csak részleges leszerelését kívánta, hogy a franciáknak és angoloknak mozgási szabadságát biztosítsa.

Mit ért az entente jóakaratu semlegességnek.

Zürich, november 26. A Corriere della Sera londoni tudósítója megküldte lapjának azt a nyilatkozatot, amelyet az athéni francia követ tett a Patris szerkesztője előtt. A követ rámutatott arra a szimpátiára, a mellyel a görög nép Denys-Cochin francia miniszter látogatásával szemben viselkedett. Kijelentette, hogy a négyesszövetség nem gondol arra, hogy Görögországot semlegességének feladására kényszerítse. Felajánlották Görögországnak, hogy a négyesszövetség biztos győzelmének (?) gyümölcseiben osztozkodniék, mivel azonban Görögország ezt visszautasította, megmarad az a szabadsága, hogy semleges maradjon. A négyesszövetség 8—10 milliós hadsereggel rendelkezik és ezért nincs szüksége a görög segítségre, hogy a végső győzelmet kivívja. Görögországtól csak a jóakaratu semlegesség fentartását és még bizonyos feltételeket követelnek. Ezek között a feltételek között benne van az is, hogy a szövetségesek szabadon rendelkezhessenek a szalonikii vasúttal.

London, november 26. Az alsóházban Grey államtitkár arra a kérdésre, vajon Görögország a szövetségesektől a háború kitörése óta kapott-e pénz-előleget, vagy ilyenre ígéretet, azt válaszolta, hogy ez közelfekvő kérdés. Nem kívánatos azonban a most Nagy-Britanniának és szövetségesének a semlegesekkel való pénzügyi transzaktióról részleteket közölni. E pillanatban egyáltalában nincs abban a helyzetben, hogy a görög helyzetről nyilatkozatot tegyen.

Nemzeti minisztériumot tervez Bratianu.

(Angol lap a román kormány újalakításáról. — Take Jonescu árulása.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Bern, nov. 26.

A „Temps” jelenti Bukarestből: Bratianu azzal a gondolattal foglalkozik, hogy ha Románia kénytelen lesz a háborúba avatkozni, nemzeti minisztériumot kell felállítani. Míg ez az eshetőség nem következik be, a kabinetben alig lesz változás. A román nemzeti minisztérium Románia minden partjának vezértérítit egyesítendő. Bratianu Filipescunak, Jonescunak és Marghilomannak is helyet ad a kabinetben. Kérdés, hogy Marghiloman, mint a semlegesség őre és Németország és Ausztria barátja, hajlandó lesz-e közös politikára lépni azzal a kabinettel, melyben Filipescu és Jonescu is részt vesznek és viszont Filipescu és Jonescu is elállnak-e attól a kijelentéstől, hogy olyan kabinetben nem vállalnak helyet, melyben Marghiloman is részt vesz.

Rekvirál a román kormány.

Bern, november 26. A Corriere della Sera bukaresti jelentése szerint a hivatalos lap ma a kormány második rekvirálási rendeletét adja közre. E szerint a nemzeti védelemhez szükséges fémeket, posztókat, takarókat, orvosi szereket, a hadfelszerelési gyárakban használható gépeket, az összes hajókat, a vasutépítéshez szükséges anyagokat és a kőszentet rekvirálni fogják.

Take Jonescu ultimátumot kért Oroszországtól.

Bukarest, november 26. A konzervatív-párt legjelentősebb organuma, az Inainte a következő jelentést közli: Take Jonescu néhány nappal ezelőtt meglátogatta Poklewsky Koziel bukaresti orosz követet, akivel feltűnő hosszú ideig tartó tanácskozást folytatott. Ez alkalommal Take Jonescu tanácsára Poklewsky Koziel arra határozta el magát, hogy kormányának olyan értelmű előterjesztést tesz, hogy Oroszország Romániához ultimátumot intézzen csapatainak román területen való átengedése tárgyában. Azt a jegyzéket, amelyet Oroszország Romániához fog intézni, állítólag maga Take Jonescu szövegezte meg, Poklewsky Koziel követ részére.

Az Inainte hazaárulással, fel ségárulással vádolja meg Jonescut a nemzet nyilvánossága előtt.

Mire készül Oroszország a román határon?

Berlin, november 26. Még mindig nincsenek megbízható hírek arról, hogy mi igaz abból, hogy Oroszország nagy hadsereget vont össze Besszarábiában, amelyet Kuropatkin vezetése alá rendelt. Francia lapok azt állítják, hogy ez a hadsereg át fog vonulni Románián, hogy megakadályozza a központi hatalmaknak Konstantinápolyval való összeköttetését.

sét. Itteni diplomáciai körökben nem sok hitelt adnak a francia lapok híreinek, azonban mégis figyelemmel kísérik a várható eseményeket. Bár az ententenak nem okozna nagy lelki-furdalást a román semlegesség megsértése, mire Görögország is példa, de mégsem hihető, hogy az orosz csapatok minden bejelentés és engedelem nélkül be mernének masírozni Romániába. Románia helyzete ugyanis más, mint Görögországé, mert Görögországot könnyebben megfenyegethette Franciaország és Anglia, mint Romániát Oroszország. Romániának nem kell félnie az ilyen fenyegetéstől, mert abban a katonai helyzetben van, hogy a siker reményével vehető fel a küzdelmet az orosz hadsereggel. Epen ezért a berlini diplomaták nem igen adnak hitelt annak a hírnek, hogy a besszarábiai állítólagos hadsereg Románián keresztül akarna átvonulni.

Ötszörös tulerőt vertünk vissza az Isonzónál

— A hatvanegyesek hősi harcai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 26.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A felülmulthatatlan vitészséggel hurcoló csapatainknak az Isonzó-mentén folytatott küzdelmei hadseregünk történetének lealényesebb lapjára lesznek felfejezve, soha el nem muló diadolségére a hőies csapatrészeknek.

Az ellenséges tüzéség több mint ötven óra hosszat szakadatlan pergő-tűz alatt tartotta azt a front-részt, amelyet a támadásra kiválasztott. Nebéz lövedékek a gyalogság lövészárkait romhalmazzá lőtték. A csapatok veszteségei egyre emelkedtek, katonáink mégis rendületlenül kitartottak ebben a pokolban a meg nem tört akarattal várták az ellenséges gyalogság támadását. Az olaszok jöttek, megindultak, rajzó vonalak, véget nem érő sorok, kösben minden kaliberű ágyu pokoli tüze. Az ellenség mindig újabb és újabb ezredeket vetett harcba, egy-egy ezredünk arvonala előtt gyakran négy-öt ellenséges ezredet állapítottunk meg.

A csata folyama alatt a hatvanegyedik gyalogezred rendületlenül kitartott, állásaiba ugyan az ellenség többször behatolt, egyik szakasz tedezőkébe például tizenkétzer, még is mindannyiszor megnyerték a gyilkos kémi tustát és visszaverték az ellenséget. A negyvenhatodik gyalogezredet az ellenség tüzéségi tűzésben való hosszú kitarítás után tartalékállásba rendelték vissza. A szűcsöt azonban csak rövid ideig tartott. A front erősen szorongatott részének kellett segélyt nyújtani.

Zéles aláeredés haladéktalanul elindult több századdal szembesietta magát az ellenséges tömegeknek és visszakergette azokat. Bár az olasz tüzéség a visszahódított állást napok hosszat pergő-tűz alatt tartotta, a negyvenhatodik nem látítottak. Nem savarták meg őket a vad harcok sem, amelyek a szomszédos sa-

kaszokban dühöngtek és amelyek következtében nem egyszer oldaltámadástól kellett tartani. Az ezred többi része szárazonként, sőt szakaszonként ott lépett akcióba, ahol legsúlyosabb volt a hőies önfeláldozásuk bevált a legsúlyosabb viszonyok a más csapatokkal való összeköttetés ellenére is.

Hogyan biztosítsa Arad a jövő évi lisztjét?

(A közlelmezési bizottság érdekes határozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26.

Arad város közlelmezési bizottsága a város legfontosabb kérdésével, a lakosságunk listtel való ellátásával foglalkozott. Ismeretes, hogy a város megkezdte a Neuman Testvérek malma számára 250 vagon busára a havasárulási engedélyt; az is tudvalévő, hogy az említett ezer vagononként 200 korona jutalék megfizetésére kötelezte magát a városal szemben.

A malom a napokban azt közölte a városal, hogy a 250 vagon busát — amely a város lakosságának csak január elsőfélig elegendő — nem tudja bevásárolni, mert az engedélyt későn kapta kézhez és a legújabb rendelet értelmében már a magánosoknak nincs vásárlási joguk. A vis-majorra való hivatkozással kéri a provizió elengedését. A közlelmezési bizottság mai ülésén ismét hangsúlyozta, hogy ebben az ügyben nem foglal állást, mert ez jogi kérdés. A városi tanács különben is kimondotta már, hogy az akadályt nem tekinthi vis-majornak.

Ezzel kapcsolatosan foglalkozott a bizottság azzal, hogyan tudná biztosítani a lakosság számára 1916. évi január elsőfélig szükséges busát, illetve lisztet. Mivel a legutóbbi rendelet szerint csak a Hadi Terménynek van joga busát venni és adni, a város ehhez a társasághoz fordult, amely tudvalévőleg kijelentette, hogy havonként 28 vagon busát hajlandó kiutalni Arad polgárságának. Az említett társaság tegnapi küldött levelében ama meglepő elhatározásáról értesítette a várost, hogy a havi 28 vagon busát listben utalja ki és a listet az aradi Neuman-gömalom — a Hadi Termény megbizottja — fogja szállítani.

A közlelmezési bizottság nem fogadta el ezt a megoldást. Mai ülésén kimondotta, hogy megkéri a Hadi Terményt, ne listet, hanem busát utaljon ki a városnak s jelölje meg: a közlelmezési mely malommal áll összeköttetésben? Ez a megoldás azért volna helyesebb a bizottság szerint, mert a város verseny tárgyala segélyével öröktethető meg busáját a legolcsóbb malomban és nem abban az egy malomban, amelyet a Hadi Termény akar a városnak kijelölni.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postulaiványon az írásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

HIREK.

Angol-német tengeri ütközet.

(Hadihajók cirkáinak a Keleti tengeren.)

Tiszti tudósítás.

Kopenhága, november 26.

Krisztániából táviratozzák a Politiken-nek: A Spanyolországból ideérkezett „Salamanca“ nevű gőzös parancsnoka jelenti, hogy hajója Pentland Firthtől 80 kilométernyire, Skóciától északra két német cirkálóval találkozott, amelyet öt angol hadihajó vett üldözőbe. Időről-időre ágyutüzelés volt hallható, miután azonban a „Salamanca“ a hadihajóktól túlságosan messze volt, a parancsnok nem tudta a tengeri csata eredményét megállapítani. A légénység jelentése szerint a brit vizeken a hajózás napról napra veszedelmesebbé válik, mert az angolok a nyugati part közelében is igen sok aknát raktak le. Az Északi-tengeren a „Salamanca“ sok új típusú angol csatahajóval találkozott.

A Kattegatnál volt a csata?

Bern, november 26. A „Corriere“ jelenti Londonból: Nagy tengeri ütközet híre érkezik Anholt és Lasó szigetéről. Innen november 19-én körülbelül huszonöt torpedóuzót láttak elhészéssel jönni, majd ezek másnap ellenkező irányban ismét elvonultak. A hírek szerint nem voltak mind német hadihajók, hanem valószínűnek tartják, hogy Kattegatnál német és angol hadihajók között ütközet volt. Mansstrandban — száz mérföldnyire Halmstadtól — angol hadihajókat láttak.

Német hajók a svéd partoknál.

Kopenhága, november 26. Helsingborgból táviratozzák a „Politiken“-nek: A svéd part közelében — Halmstad és Falkenberg között — a tegnapi napon is egész sor német torpedóuzót és torpedónaszádót figyeltek meg, melyek a tengernek ezen a részén fel és alá cirkáltak.

— **Kitüntetések.** Budapestről jelentik: A király Kriehbach Károly báró tőbornoknak a Lipót-rend első osztályát, Krupa József vezérőrnagynak a katonai érdemkereszt második osztályát a hadiékítménnyel, Dörzhaber főtörzserovosnak a Ferenc József rend tiszti keresztjét adományozta.

— **Miksa herceg stockholmi látogatása.** Kopenhágából jelentik: Londoni lapok szerint Miksa badeni herceg stockholmi látogatása politikai jellegű és korántsem azért történt, hogy a Vörös Kereszt ügyében való megbeszéléseken részt vegyen. Emelelt szót az a körülmény, hogy a badeni herceg elutazása előtt a német császárral és kancellárral folytatott hosszas megbeszéléseket. A stockholmi sajtó ezeket a londoni híreket koholmányoknak minősíti.

— **Telefonozás repülőgépekről.** Stockholmból jelentik: Két svéd tiszt a dróttalan telefonozás rendkívül egyszerű módját találta föl. Most már üzenetet küldhetnek teljes gyorsasággal haladó vonatokba és automobilokba 1200 kilométer távolságra is. Szakértők szerint az új találmány lehetővé fogja tenni, hogy aviatikusok újulási helyükkel beszélhessenek.

— **Szerbiában levő foglyaink sorsa.** Bécsből jelentik: A bécsi Vörös Kereszt Hadifoglyokat Gyámoltó Hivatala egy külföldi bizalmi férfi útján érdeklődött szerbiai foglyaink sorsa iránt. Supaneo szerb alezredes, a hadifoglyok parancsnoka táviratilag Prizrenből azt válaszolta, hogy emberiség okokból minden erő megfeszítésével azon van, hogy a hadifoglyok javára mindent megtegyen, amit a körülmények megengednek; sorsukat szívén viseli, családjaik nyugodtak lehetnek. A további niabb intézkedéseiről értesítést fog küldeni.

— **Az osztrák földművelésügyi miniszter** Budapestre. Budapestről jelentik: Zenker osztrák földművelésügyi miniszter, aki tegnap Seidler osztályfőnök és Binder dr. udvari tanácsos kíséretében Bécsből Budapestre érkezett, ma tanácskozott Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszterrel. A tanácskozásba bevonták a szakelődöket is. A tanácskozáson élelmiszeri kérdésekkel foglalkoztak. Az osztrák földművelésügyi miniszter délután visszautazik Bécsbe.

— **Megbukták a dió-spekulánsok.** Budapestről jelentik: A gabonátörszén sokat beszéltek azokról a veszteségekről, amelyek egyik másik bankot és vállalkozót értek a dióspekuláció révén. Értesülésünk szerint elsősorban a Forgalmi Bank volt az az intézet, amely több más céggel együtt tömegesen összevásárolta az erdélyi diót, még pedig kétszázéves spekulációs célzattal, mert több mint harminc vaggon tőrházakban raktároztak el. Most azután megindul a bolgár dió behozatala, a dió ára lényegesen esett s így az erdélyi dió csak veszteséggel lesz értékesíthető. Miután a Forgalmi Bank állomás 1.50 koronáért vette a diót, amihez a szállítási költség is járul, ma pedig mindenütt 1.40 koronáért kapni, több százezer koronás veszteségre van kilátás, miután az áresökkenés valószínűleg még fokozódni fog.

— **A horvát képviselők a parlamentben.** Zágrábból jelentik: A magyar képviselőház horvát tagjai holnap indulnak el Budapestre. Ezt megelőzően pártértekezletük lesz, amelyen több függő kérdést vitatnak meg. Ezen az értekezleten veszik tudomásul azokat a módosításokat is, amelyekre a kormány a pénzügyi központontról szóló törvényjavaslatokon a horvátok kívánságára hajlandó. A módosítások javarészt stihárisak, míg a horvát kívánságok lényegesebb részét a végrehajtási rendeletben kívánja méltányolni a pénzügyminiszter. A kívánságok közül az a legfontosabb, hogy az intézet központi igazgatásában is megfelelő tere legyen a horvát nyelvnek. A mindkét tárgyaló csoport részéről tapasztalható jóindulat és engedékenység valószínűvé teszi, hogy valamennyi vitás kérdést hamarosan áthidalnak. Ebben az esetben a horvátok a törvényjavaslat tárgyalásán nem is szólhatnak fel.

— **Japánban orosz pénzt vernek.** Pétervárról jelentik: A Birseviya Vjedomosztij szerint a pénzügyminiszter tizenkét millió rubel összegű váltópénzt Japánban szándékozik veretni.

— **Vihar a Tátrában.** Ujtátrafüredről jelentik: Tegnap a Magas Tátrában nagy szélvihar pusztított. A vihar egész erdőket tarolt le, megrongálta az utakat és számos épületet tett tönkre. A közlekedést rövidesen helyreállították, bár a kár jelentékeny.

— **Mi kell a katonáknak.** Egy sebesült tiszt írta az alábbiakat: Most, hogy a karácsonyi ünnepekre gyűlés folyik, azt olvasom az egyik lapban, hogy egy iófékony egylet 4 korona értékben a harctéren küzdő katonáknak karácsonyi ajándékképpen a következő tárgyakat kívánja küldeni: Egy üveg fagy elleni kendős, egy üveg cipő-, bakancs kendős, (az annyira kényes lábak főkarbantartására). Két kocka kemény szesz. (1 és fél liter denaturált szesz). Egy gyorsfőző készlet. 40 darab (nyolcvan) szappan. Egy jól meghagyazott ceruza. Egy háborús emlékkönyvecske. No meg egy kis vágott dohány és egy kevés cukor. Azok, akik ezt az adományt összeállították — meghosszassanak, — nem igen lehetnek még a harctéren és nem is tudhatják, hogy mi kell a katonának karácsonyi ajándéknak. Mert, ha csak egy is lett volna közöttük a fronton olyankor, mikor ott harcok voltak, az az „egy“ nem engedte volna így összeállítani a katonák karácsonyi örömét. Az tudta volna, hogy a hadvezetéség annyi szappant és egyéb ilyen szükségleti tárgyakat ad a katonáknak, hogy elhasználni se tudják. Tessék elképzelni az orosz szakálás népfőlkölket, aki örökön egy-egy ugyanazt eszik (amikor vele a konyha), milyen furcsa ábrázatot vág, ha cipőkrémot és szappant bont ki a cökmőkőből, a várva-várt hez i helyett. Aki egész éven át földbevéjt lyukakban főzte az elemózsiát, (nem gyorsfőzőn s nem szárított szeszszel), annak karácsony este nem ilven ajándék kell, hanem egy darab tiszta fehérneműbe takarított kalács, csokoládé és dohány. Sok dohányt s valami olyat kell küldeni, amit otthon evett és olyat, amittől nem lesz még nehezebb a hátizsákja. Mert az emlékkönyvecskéket, meg a jól meghagyazott ceruzát, meg a gyorsfőzőt cipelni kell, az pedig szenvedés odakint és nem karácsonyi öröm. Egy-egy darab fehérnemű, egy apró kis fésű, olló, tü. cérna, sok karácsonyi elemózsia — és sok-sok dohány kell a katonának.

— **Francia fanitók béke mellett agítanak.** Amsterdamból jelentik: A londoni Labour Leader írja: A franciaországi, egyre növekedő békevágat élénken tükrözi vissza a néptanítók együleteinek legutóbbi kongressusa. A charentei kiküldöttek manifesztumot intéztek a kormányhoz, a melyben ugyan Franciaország és Belgium védelmét szent ösnek nevezik, mégis így fejezik be a feliratot: „Elég a vérontásból.“ A kongresszuson ez a fölirat szavazás alá került. A párisitanitók kiküldöttei a háború folytatása, a vidéki kiküldöttek pedig egytől egyik a charentei manifesztum mellett szavaztak. A párisi kiküldöttek indítványát tehát leszavasták. Az általános munkásszövetség képviselőit felszólították, hogy sürgősen tegyenek lépéseket a semleges és hadviselő államok munkásszövetségének a béke előkészítésére és a népjogok biztosítására. A kongresszus felkérte tagjait, akik a francia szocialista párthoz tartoznak, hogy igyekezzenek pártjukban és a pártajtóban propagandát teremteni a béke érdekében.

— **Megindul a vasúti forgalom Orsován át.** Budapestről jelentik: A Pester Lloyd szerint szombaton Orsován és Verceiorován át megkezdődik a román közvetlen forgalom. Egyelőre a 710 és 709 számú személyvonatok közlekednek. A 710-es személyvonat, amelynek csatlakozása van Bukarestbe, nyolc óra öt percor indul a nyugati pályaujtárról, a 709-es pedig reggel fél nyolc órakor érkezik Budapestre.

— **Névtelen adomány.** A szegény gyermekek felruházására 26 koronát küldött az Aradi Közlönyhöz egy jószívű adakozó. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— Hadikölcson jegyzés a világosi járásban. Faragó István főszolgabíró buzdítására a világosi járás községeiben nagy hadikölcson jegyzések történtek. A három hadikölcsonre három és fél milliónál többet jegyezték a járásban, de különösen nagy volt a jegyzés most a harmadik hadikölcsonre, amikor 2.679.000 koronát jegyezték és ebből egyedül a bazafinsan lakosok Uiszentanna községből közel másfél millió korona a jegyzés. A jegyzésekről a következő kimutatás számol b.

Erdőskerék az első hadikölcsonre 25.500 koronát, a másodikra 26.850 koronát, a harmadikra 13.050 koronát, összesen 64.900 koronát. Galga az első hadikölcsonre 14.300 koronát, a másodikra 10.750 koronát, a harmadikra 108.000 koronát, összesen 133.050 koronát. Kovászi az első hadikölcsonre 10.500 koronát, a másodikra 5000 koronát, a harmadikra 18.450 koronát, összesen 33.950 koronát. Mazvár az első hadikölcsonre 10.000 koronát, a másodikra 4000 koronát, a harmadikra 10.000 koronát, összesen 24.000 koronát. Oszontanna az első hadikölcsonre 28.350 koronát, a másodikra 80.000 koronát, a harmadikra 375.700 koronát, összesen 484.050 koronát. Ózsván az első hadikölcsonre 37.900 koronát, a másodikra 32.450 koronát, a harmadikra 13.900 koronát, összesen 84.250 koronát. Pankota az első hadikölcsonre 10.000 koronát, a másodikra 158.250 koronát, a harmadikra 622.000 koronát, összesen 789.250 koronát. Uiszentanna az első hadikölcsonre 44.000 koronát a másodikra 475.500 koronát, a harmadikra 1.442.050 koronát, összesen 1.961.550 koronát. Világos az első hadikölcsonre 13.700 koronát, a másodikra 50.000 koronát, a harmadikra 75.400 koronát, összesen 139.100 koronát. Összesen jegyezték tehát a járásban az első hadikölcsonre 194.250 koronát, a másodikra 840.300 koronát, a harmadikra 2.679.550 koronát, azaz összesen 3.714.100 koronát.

— Zenekari hangverseny a rokkant katonák javára. A háboruban harc- és munkaképtelenné vált rokkant katonák megáldozásának biztosítása s addig is, míg ez bekövetkezik, anyagi segélyezésük a társadalom legérettebb feladatainak egyike. Ez okból az Aradi Filharmonia Ekvlet az október 30-iki hangverseny sikere következtében s a közönség köréből beérkezett számos kérdésüködéssnek engedve december 12-én, vasárnap este 8 órakor a rokkant katonák javára rendez jótékonyosul hangversenyt a kultúralotában. Az est vendége a m. kir. Operabáz illusztris tagja, a kiváló basszista Kálmán Lajos lesz, akinek fellépése elé annál nagyobb érdeklődéssel tekintenek az aradi zenebarátok, mert basszista Aradon emberemlékezet óta nem volt. Az opera hírneves művésze operabázikon kívül modern szerzők műdaleit is be fogja mutatni. A katonazenekarral egyesített filharmonikus zenekar pedig Zellner Sándor karnagy vezetésével Mendelssohn, Goldmark és Grieg remekeiből adnak elő válogatott darabokat. Jegyek 5-1 korona árban december 1-ig előigyezhettek, azptul át is vehetik Scherhág Ernő útjében. (Andrássy-tér 17. sz. a.)

— Amerikai békebarátok agitációja. Newyorkból jelentik: Ford, a híres autógyáros Oszkár nevű gőzöse december 4-én indul Európába fedélzetén számos amerikai békebaráttal, hogy a békéért agitáljanak. Időközben Ford felesége az amerikai asszonyok között a béke érdekében mozgalmat indít. Wilson elnökhez az asszonyok naponta százával intéznek táviratokat és leveleket, hogy lépjen közbe a béke érdekében.

— Népfelkelők pótszemléje. Az aradi B) osztályú népfelkelők mai pótszemléjén az idegen illetőségűek sorozását kezdték meg. A mai pótszemléjén alkalmasakká váltak többek között Vidor Sándor kereskedő, Szmjén Félix és Sebestyén Ede magántisztviselő, Kiss Géza foghallgató és Paizs Odón hirdető.

— A Maros-szabályozás felülvizsgálása. A Maros szabályozását előkészítő munkálatok felülvizsgálására Aradra érkezett Bulvovszky János miniszteri tanácsos és Szilágyi Boldizsár osztálytanácsos. A miniszteri kiküldöttek Finta Lajos főmérnökkel, az aradi folyamérnökség vezetőjével együtt átvizsálták az addigi munkálatokat és holnap tovább utaznak Szegedre.

— Oroszországba kürcölt osztrák képviselők. Bécsből jelentik: Stürckh gróf miniszterelnök akciót indított, hogy az Oroszországba elbuzolt Breitner, Petricki, O'uniowski képviselőket, valamint a hadifogságba jutott Melik képviselőt kiadják. Stürckh gróf ebben az ügyben megjelent Burlán báró külügyminiszternél és felkérte, hogy a legerősebben lépjen közbe a négy képviselő kiadatása érdekében. Burlán báró ezt meg is ígérte.

— Lehet csomagokat feladni. A postai csomagforgalom fokozatos megszüntetése érdekében november 2-án ideiglenesen elrendelt ama korlátozást, mely szerint magánosok a vidéki kincstári hivataloknál naponta legfeljebb 20, nem kincstári hivataloknál pedig napi 10 csomagnál többet nem adhatnak fel, a kereskedelmi minisztérium mai nappal hatályon kívül helyezte.

— Az alagút. (Kellermann-repris az Urániában.) Százakra menő embertömeg, sajtó és zibongás töltötte meg tegnap egész késő estig a Simonyi-utcát, hol a közönség türelmetlen érdeklődéssel várta a művészi eseményt: az Alagút reprisét. Es meg kell állapítanunk, hogy a siker nem maradt a multkori mellett. A közönség végig élvezte ezt a mesterművet, mely a kidolgozás nagyszerűsége mellett a rendezés tökéletességének és kiváló színészek mesteri játékának igazi tárháza. Nagy időközepette is bizonyos lelki örömmel kell látnunk, hogy a technika utjai feltartózatlanok és minden nap, minden óra utat, szépet és nemeset termel. De egyszerűsággal nem szabad megvonnunk elismerésünket a színházról sem, mely bő áldozatkészséggel sietett a filmet másodsor is műsorába iktatni és módot nyújtani annak megtekintésére. — *Legénybucca*, a budapesti színházak legnagyobb attrakcióját már holnap mutatja be az Uránia, mely minden fővárosi újdonságot gyors egymásutánban fog műsorába hozni.

— Ezennel felhívjuk a közönség figyelmét árnházamra. Sikerült egy híres németországi (berlini) gyáros bórúru készletét — a m. női készletek és pénzerszények — jutányos árban megvenni s szokot most, míg a készlet tart, olcsón elárusítom. Mindenki meggyőződhet róla árnházamban. Fischer Arubáz a Szabadság-téren.

— Apróhirdetése az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Daák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Fűtsünk papírral a szaga tüdőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Ugyvédi irodák b. figyelemébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1918. L. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

Kragujevacban kiszabadított hadifoglyok

(A honvédermester kalandja.)

Az Aradi Közlöny tudósítottja.

Arad, november 26

A kolozsvári csapatkórházban két látt sebbel ápolják Fekete Dénes honvéd őrmestert, Fekete a szerb harcóról került Kolozsvárra s a Kragujevacban tül harcokban sebesült meg. A vitéz őrmester érdekes és a szerbekre jellemző történetet beszélt el, a mely négy magyar hadifogoly megszabadításáról szól.

— Mikor mi beérkeztünk Kragujevacba, akkor a város már teljesen a németek kezében volt és a várost először megszálló német katonák már mezeze, délre lártak Kragujevacból. A városban magyar és német népfelkelők tartották fenn a rendet. A városban se kellett a német katonai vérsparancsnokok és a városnézők kanca előtt egész napon át az emberek és asszonyok százai tolongtak. A város katonai parancsnoka ugyanis már a megszállás első napján hirdetményt bocsátott ki, a mely szerint a városi lakosság szegényebb része, mindazok, akiknek nincs élelmiszereik, forduljanak a katonai parancsnokokhoz s a parancsnokság majd élelmiszereket fog szétosztani a nép között. Ezért volt a tolongás.

Az arzenálhoz vezető uton hatalmas üstök alatt égett a tűz. Az üst mellett magyar katonák voltak és ők fűttek az asszonyok s a szerbeknek. Dél felé megindult a népvándorlás az üstök felé. Edénvt hoztak magukkal az emberek és a kesőkben már messziről lobogtatták a város-parancsnokok utalványát, amely az ételadagok átvételére jogosít. Sokan voltak olyanok is, akiknek nem volt utalványuk, mindazonáltal ezekkel sem tettek kivételt és a jóssivű öreg népfelkelők jószívvel öntötték a párolgó ételt az éhes szerb asszonyok edényébe.

Egy délebb egy öreg szerb asszony jött az üstökhöz. Négy apró gyermeket hozott magával és a didergő edépségek kidülledt szemekkel néztek a párolgó üstök felé. Az öreg asszony odaadta az utalványt, amely csak egy adagra szólt. A népfelkelők beöntötték az edényébe egy adag ételt, de az öreg szerb asszony csak tovább állott ott és sirva mutatót rá a négy apró jószágra és szerbül magyarázatot valamt a népfelkelőknek. A népfelkelők nem értették, hogy mit mond az asszony, de gondolták, hogy miről lehet szó és megöntötték a két hatalmas edényt. Az asszony boldogan hállalkodott, aztán valami nagyon szaporán beszélt valamit, kézzel-lábbal magyarázatot és folyton az arzenál felé mutatott.

A népfelkelők nem értették a szerb szót és intettek is az asszonynak, hogy menjen el és hagyja őket nyugodtan. Az asszony csak ott maradt és lázasan folytatta a magyarázatot. Végre is egy tolmácsot kerítettek valahonnan, aki előtt az asszony körülbelül a következőket mondta el:

— Mintán látom, hogy a magyarok milyen jó emberek, est a jószágukat meg akarom hállálni. Én a gimnázium mellett lakom és láttam, amikor a szerbek kivonultak a városból, öt fogoly magyar katonát bevitték a gimnázium épületébe. Akkor megkérdeztem az iskolaszolgától, hogy mit csináltak a foglyokkal s ő arra azt felelte, hogy az arzenálból hozták őket és bezárták a gimnázium pincéjébe. Ezek a katonák még most is ott vannak.

Az asszony vallomását a népfelkelők közhették a parancsnoksággal, amely azonnal egy járőrt küldött ki a katonák kiszabadítására.

Énnek a járőrnek én voltam a vezetője. Elindultunk az asszony után a rövid idő alatt elérkeztünk a gimnázium épületéhez. A meglehetősen nagy és új épületben egy lelket sem találtunk. A kapu be volt zárva és csak a magunkkal hozott lakatoszszerzővel tudtunk ajtót nyitni magunknak. Előbb végig kutattuk az egész épületet, aztán egy sötét lépcsőn lementünk a pincébe. A pince hatalmas ajtója zárva volt, nagy lakat zárta a vastag keresztvárat, amit mi elig tíz pernyi munka után leszedtünk. Az ajtó megnyílt és mi beléptünk a pincébe. Végig mentünk egy sötét folyosón és betekintettünk a pince nyitott fülkéibe, amíg végre egy fülkét találtunk, amelynek ajtója zárva volt. Itt is dolga akadt a lakatoszszerzővel, amíg felnyílt az ajtó.

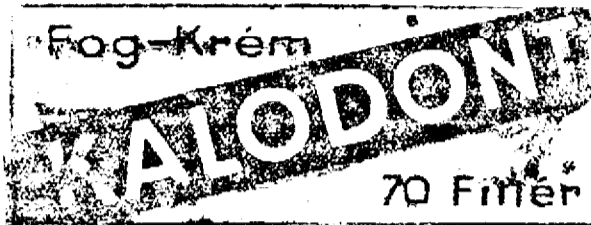
Soha nem fogom elfelejteni azt a pillanatot, amikor beléptem ebbe a fülkébe. A lámpa sugara előbb hatolt be és megakadt öt szakállas emberen, akik a puszta földön feküdtek. Ugy feküdtek ott mozdulatlanul, mint öt élettelen holttest. Mindnek nyitva volt a szeme és mereven néztek rák, aztán mint egy vezényszóra megvillant a szemük és sápadt, vérnéküli ajkuk közül valami mosolytéló játszódott. Megismertek bennünket. Felakartak ugrani, de az ossz kezüknek és lábuknak erőltetett mozdulatából látszott, mert felálhiani nem tudott egyik sem. Az egyik halkan, alig hallható hangon mondta:

— Istenem, vajon nem álom-e ez?

Mi felsegítettük az embereket, egyenkint kivittük az udvarra, a csóna hordályon a kórházba vittük. Az orvos megvizsgálta őket, letehető, enni adtak nekik és az orvos bízott bennünket:

— Nem lesz semmi bajuk.

Másnapra jobban lett mind az öt. Elbeszéltek, hogy ezt ött egy évvel meg akarták szokni a fosolytáborból, ezért a szerbek az arsenálban egy cellába zárták be őket. Ezelőtt hét nappal vitték őket a gimnázium pincéjébe és azóta rájuk sem néztek. Sem enni, sem innivalót nem kaptak hét napig. Pár nap alatt egészen magukhoz tértek a sokat szenvedett legények, akik a 44-ik ezred katonái. Megberetváltak és csinos, fiatal legények lettek a torzonbers szakállu, öreg emberekből. Mi ötvenéveseknek néztük őket a kint, hogy egyik sem több huszonkét esztendősnél.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1915. évi november 27-én:

B: Bérlet.

B: Bérlet.

A legénybuccu.

Operette 8 felvonásban.

Felolvasó szerkesztő
Rudnyánszky Endre.

Kezdete este 7,3 órakor.

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,
Tea és Rum
jutányos áron kaphatók:
Körösvölgyi Pálinkarakartár,
Lloyd-palota.

Kádársegédek

kerestetnek

azonnali belépésre.

Munk R. és Társa

hordó és faárnyár

Karánsebes.

A szájüreg desinfiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a Formodor tablettá.

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habalk! A szájüreg desinfiálja, utólsé igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorlát

leggyorsabban megszünteti az eddig egyedül ily szer, a világ híru „Krovil“ korpa-kanócs. Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházával szemben.)

A szépségápolás titka a használandó szépítőszerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcső Rozsnyay Serail krémje.

Mindkető kipróbált jó hatásu készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, festszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatásu.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

SIROLIN "Roche"

mellettségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségeát a sirolin használata jelentékenyen osökkenti.
4. Skarfulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérzületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszer-tárban ára 4 korona.

Fajalmák.

Jonathán, Batu!, Sikula Ranett, Bór, Vanilia, Törökbálint, Sóvár! és Citromalma kicsinyben és nagyban legjutányosabb árban kaphatók

Káli Ferenc

gyümölcskereskedésében, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 4501

26967—1915. kh.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Belügy-minister ur 108216/914. sz. határozatával a 7275/979—914. sz. s a „Házirend“-ről alkotott szabályrendeletet jóváhagyván, azt az alábbiakban teszem közhirre azszal, hogy a szabályrendelet 1916. évi január 1-én lép életbe.

Szabályrendelet a házirendről.

1. §. A város területén fekvő házak kapui az alkony beálltától bármely időben zárhatók, kapupénz azonban szeptember 29-től április 24-ig csakis este 9 órától reggel 6 óráig, április 24-től szeptember 29-ig pedig csakis esti 10 órától reggel 5 óráig követelhető.

A bérházak tulajdonosai kötelesek gondoskodni arról, hogy lakók éjjel a házakba bejuthassanak, amiért lakóikat vagy kapukulccsal ellátni, vagy pedig alkalmas jelzőt felállítani tartoznak.

2. §. A kapuk egyszéri nyitására, tekintet nélkül a ki, vagy bebocsátott személyek számára, éjjel előtt 5 krajcár, éjjel után 10 krajcár díj fizetendő.

Ha valaki a bealakók közül a házból megy ki, akár éjjel előtt, akár éjjel után nyitattik ki neki a kapu, minden nyitására 5 krajcár díj fizetendő. Tűzesetekben a tűzoltókkal szemben nyitási díj nem követelhető.

3. §. A több fél által lakott házak főlépcsőzete a beálló est-homálytól, szeptember 29-től április 25-ig éjjel 9 óráig, április 24-től szeptember 29-ig esti 10 óráig világítandó.

4. §. A kőlépcsők, ha lekopás által síkossá válnak, érdesre faragandók.

5. §. Émeletes házak kifelé nyíló ablakainak tisztítói a munkájában felmerülő veszély megelőzése céljából biztonsági övvel, vagy biztonsági létrával látandók el. Ezen rendelkezés megtartásáért, az aki a munkát végezteti, felelős, kivéve a munkát végző engedetlenségi vagy hanyagsági esetét.

6. §. Aki ezen szabályrendeletet meg nem tartja, illetve megszegi, kihágást követnek el és a háztulajdonos, házkezelő vagy a házban lakók magánpanaszára az 5. §-ban foglaltak esetén hivatalos feljelentésre az 1901. évi XX. tc. 23. §-ában megjelölt cölökre fordítandó 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagyonelvonás esetén pedig 2 napig terjedhető elzárással büntetendők.

7. §. A kihágások elbírálásában első fokban a város rendőrkapitányi, második fokban a város tanácsa, harmadfokban a m. kir. belügyminiszter bíraskodik. Az első fokú határozatok a kihirdetéstől vagy kézbesítéstől számítva szóval, vagy írásban 15 nap alatt felülebezhetők.

Arad, 1915. november 21.

Green, főkapitány.

Pk. 2582/2. 1915.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-c. 104 §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a körösökényi kir. járásbírósnak 1915. Pk. 2582/1. számú végzése következtében dr. Grozda Aurél körösökényi ügyvéd által képviselt Codrul takarékpénztár r. t. javára lakos ellen 4400 kor. s jár erejéig 1915. évi november hó 12-ikén fogantatosított kiellégítési végrehajtás útján le- és felülfogalt és 2980 koronára becsült következő ingóságok, u. m. alma nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a körösökényi kir. járásbírósnak 1915. Pk. 2582/2. számú végzése folytán 4400 kor. tőkekövetelés, ennek 1918. évi február hó 20-ik napjától járó 6% kamatai 1/2% váltódíj eddig összesen 247 kor. 38 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Keszenden, adózási lakásán leendő megtartására 1915. évi dec. mber hó 11-ik napjának

délután 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében késspéns fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Körösökény, 1915. évi novem-ber hó 28-ik napján.

Tomits János

4635 kir. bírósági kiküldött.

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Nagyiratos község előjárósága közhirre teszi, hogy a község tulajdonát képező 3 darab jó kondícióban levő tenyészbikája Nagyiratoson, a község házánál f. év december hó 4-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen el-adatik.

Nagyiratos, 1915. november 25-én.

4684

Előjáróság.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermeküknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagy-
vizketegség biztos
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin“.

Ara egy üvegnek esettei és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legesebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilor.

E kitérő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél

Hajós Arpád gyógyszer-
tárban

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapítottatott 1888. évben az Aradmegyei Közház számára.

Eladok zsirt, szalonnát, szappant

(4—5 éveset),

burgonyát

nagyobb mennyiségben, valamint
veszek is. 2539

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.
670. Megyei telefon 670.

Olcsó pénzért

Jél világítani

csak villanyal lehet.

Mindennemű villany-
bevezetést, csillár át-
szerelést a legjutányo-
sabban vállal 4067

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon sz. 96.

Millió

ember hasznája

Kolodés

rekedtség, berak, elnyálkásodás torok-
hurut, fallasztó és gőrcsős köhögés
ellen a 5016

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőlegygyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberek elismoró le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és kökedvelésre. —
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kel-
lemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 80
filléres dobozban.

Kapható: Eszékly Sándor, Hajós Irén, Gábor Fül-
des Kolozs, Breuer Pál, Ring Lajos,
Keszey Mátya, Votav Kálmán, Krabó
Gábor, Berger Gyula, V. J. S. György,
Habs Vilmos, Gólx Károly, Bernát János,
Kárpáti János gyógyszerártaiban, Vojtek
és Weller drogéria, Jozsa Nestor dro-
geria, Török A. és Török „Annyai“ droge-
ria Arad, Stodola Dezső gyógyszerára
Ujrad, Kombery János gyógyszerára
Ujessentanna, Adler Lajos Gyula gyogy-
szertára M.-Pécska, Ora Bécsi, Pankola,
Tótfart Károly gyógyszerára Elek,
Krausz Mihály gyógyszerára Gyöngyös,
Zsigmondovics Géza író gyógyszerára
Léppa, Székely Zoltán gyógyszerára
Germán, Bauer Károly gyógyszerára
Kavermez, Borim János Gyóg. u-Pécska

Ha izletes és jó mézes süteményeket szeret, úgy látogassa meg a mézeskalácsos üzletemet,
Szabadság-téren URANIA épületben levő
 ahol finom gyümölcskenyeret és teasüteményeket is nagyban és kicsinyben
 legjutányasabban nagy választékban árulok. Hadbavonultaknak legalkalmasabb küldemény. Szives pártfogást kér, kitűnő tisztelettel: **Weichelt János, mézeskalácsos.**

Apró hirdetések.

Judnivalo az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér. Vastagabb betűkkel kívánó szavak alshuzással jelzendők. A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizelendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

HÁZASSÁG.

Nőszüni óhaj

18 éves férfi. Gyermektelen özvegy vagy hajadon, fényképpel ellátott „Hadmentes” jellegre szóló levélre válaszol. 4636

ÖZLETEK.

2 üzemhelyiség

lakással esetleg annélkül, József főherceg-ut 7. sz. alatt kiadó. Kötésesni lehet, Póltenberg-u. 17. 4488

ALKALMAZÁST KERES.

Szolid igényű leány

bármily üzletbe vidékre is, teljes ellátással, alkalmazást keres. Cim Leipnicker Desznél, Csanád-ispáca. 4631

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

regyeskereskedésem részére egy szakavatott, józan életű komoly külviselést, aki egyuttal a segédi beendőt képes ellátni. A román nyelv megkivántatik; akik a pálinka keresésben jártasok, előnyben részesülnek. Kezdő fizetés kor. 100 és teljes ellátás vagy kor. 150 k. Az állás bármikor elfogadható. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához „Üzletvezető” jellege alatt intézendők. 4679

Egy

ügyes megbízható leány, ki a könyvelésben jártas, azonnali be-lépésre keresetlik. Ajánlatok Dréher sörraktár címére Meszkovács-háza küldendők. 4611

Gurshonosi takarékpénztár részvénytársaság, Honcú (Arad-megye) keres egy teljesen szakképzett, mérlegképes könyvelőt. Az állás azonnal elfoglalandó. 4530

Egy raktárnok,

két fűszerkereskedő segéd, 1 irodai tisztviselő keresetlik azonnali be-lépésre Ehrenf. d. Ignácz fűszer-nagykereskedő Aradon. 4627

KIADÓ LAKÁS.

Különbejáratu

elegánsan bútorozott szoba, előszobával, villanyvilágítással kiadó, Erzsébet-körut 37. II. 16. A törvényességgel szemben. 4632

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnaira kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Borosbordók

eladó Schönberger Albertnél Maros-utca. 4638

Diszónásir

40—45 kg. friss házi disznósír kapható Ujarad Huszár-utca 11. szám. Megtekinthető naponta 12—2 óra között. 4688

Bárga bagaria,

lack, valamint az összes dívtos betétes cipők tisztításához a leg-jobb szer az „Eos Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Tözsé-ben. 8406

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 2-40 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Morani császárkörte

szőlő, több féle alma, citrom és más déligyümölcsöt ajánlok. Gal-ler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épület. 4699

Karácsonyi kenyőfákra

kérek waggon árajánlatot. Born-stein, Lásár Vilmos-utca (Földes-palota.) 4622

KÜLÖNFÉLE.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére fel-vétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Kitűnő minőségű

TEA

1/2 kiló 8 korona.

Portea 1/2 kiló 8 korona.

Kapható

Hajós Józsefnél

Arad, Csernovits Péter-utca 25. sz.

25951—1915. kh.

Hirdetmény

Közhírré tesszem, hogy a Városi tanács 29484/915. sz. határozatával a tejszín és a tejszínhab használatát Arad szab. kir. város egész területén a kávéskoknál, valamint a cukrászkoknál 1. évi november hó 1-től tiltotta.

As ezen tilalom ellen vétők az 1914. L. tcz. 9. §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják sújtatni.

Green, főkapitány.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket, esillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József villanszerelési vállalata

Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

24346—1915.

Hirdetmény.

Több ízben előfordult, hogy a katonai kórházakból és lögyűjtő-telepekből gazdáknak és birtokosoknak kiadott kancák a cs. és kir. hadseregnek illetve m. kir. honvédségnek leromlott, hadi szol-gálatra alkalmatlan állapotban adattak vissza.

Figyelemstetem mindama gaz-dákat és birtokosokat, kiknek a m. kir. földművelésügyi minisz-terium utján vembes kancák le-ellésre, vagy pedig ceikők kancák tartás végett kiadattak, hogy a 118442—914. II. A. számú rende-letben foglaltak szerint, nekik ki-értett kancákat egészséges, hadi szolgálatra alkalmas állapotban tartoznak a cs. és kir. hadsereg-nek, illetve a m. kir. honvédség-nek visszaszolgáltatni. Ellenkező esetben megfélelő kártérítés fog-terhükre megállapítani.

Green, főkapitány.

Eladó

egy 163 cm. magas, kicsit dereses, sötét pej, 5 éves, Gróf Károlyi Gyula telivér méneséből származó Primusz ivadék

ménló

(lovagolni is lehet) 4000 koronáért; egy 165 cm. magas, deres, 10 éves, szelíd

hátasló kanca

2000 koronáért. Komoly vevőnek a lovak megtekintésére kocsit küld Magyarbányhegyes állomásra Özv. Jakabffy Zoltánné gazdasága, posta Dombiratos. 4689

Goity János

úri és női cipészete

Arad, Deák Ferenc-utca 8. szám.

Készít

úri és női cipőket a legegyszerűbb és legegánsabb kivitelben.

Tiszti csizmák és bakkancsok

jutányos áron készíttetnek, a leg-rövidebb idő alatt. 4286

775—1915. g. sz.

Ardejtsási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Reiner Béla által a Weitzer János-utcai leányiskola épületében bérelt bolthehelyiségnek 975 korona kikifltási ár mellett való bérbeadása iránt folyó év december hó 6-án d. e. 10 óra-kor árlejtsést tart.

Bánatpénssül leteendő a kikifltási ár 10%-a késspénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtsés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor véteinek figyelembe, ha azokhoz a bánompénss mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

As árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi november hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.